OMWB on Tour 2025 (Peter Verschuren)

Toezicht van de toekomst (bedrijfsbezoek Amercentrale 6 oktober 2025)

We werden gastvrij ontvangen op de Amercentrale met appelflappen en worstenbrood bij de koffie. Behalve Minie van der Weerd en ikzelf namens de gemeente een ambtenaar aanwezig. Het totaal aantal aanwezigen was 23 (30 hadden zich opgegeven) plus nog vijf presenteerders. De club viel uiteen in drie raadsleden, 3 medewerkers waterschap, 1 veiligheidsregio, 1 provincie en de rest ambtenaren bij gemeenten. De presentatie werd gegeven vanuit RWE en de OMWB.

We kregen eerst een uitleg over de geschiedenis van de centrale en RWE en de verduurzamingsopgave van de energievoorziening die in volle gang is. Tot 2030 gaat RWE 45 miljard euro investeren in de 19 landen waar zij als bedrijf actief is. De verwachting is dat de stroomvraag van de periode 2010 tot 2040 gaat verdubbelen. Door strengere milieueisen zal de koeltoren vanaf 2027 vaker worden ingezet. Nu rond de tien keer per jaar waarvan enkele testronden naar rond de dertig keer per jaar.

We werden vervolgens rondgeleid op het terrein. (zie ook bijgaande foto's). Onze centrale is momenteel de enige in de wereld die 100% op biomassa draait. Dit is stapsgewijs (stappen van 20%) tot stand gebracht en al doende leerde men. Leergeld was onder andere dat het risico op stofexplosies bestond en slijtage van materiaal veel sneller ging. Daarom zijn aanpassingen in de bedrijfsproces doorgevoerd. Een voorbeeld daarvan is het toevoegen van vliegas wat als schuurmiddel fungeert. De berg vliegas wordt weer afgedekt met een organisch vlies wat verstuiving tegengaat.

Hierna kregen we de voordracht over het moderne toezicht wat zich het best laat omschrijven als toezicht naar de ziel achter de wet. In Brabant zijn 6 bedrijven die qua veiligheid boven de seveso drempel uitkomen, de hoogste norm voor de hoeveelheid gevaarlijke stoffen waarmee wordt gewerkt met bijbehorend toezicht en handhaving. Met de brand bij Chemie-pack in Moerdijk kwam de vraag op of er niet wat extra moest gebeuren met het toezicht op de bedrijven die net onder deze drempel zaten. Hierop zijn na vele gesprekken met allerlei betrokkenen (waterschappen, veiligheidsregio, bedrijven) de ideeën gekomen voor het moderne toezicht. Bij het klassieke toezicht ging men gericht op zoek naar de overtreding en werd direct overgegaan tot een handhavingstraject. Nu kijkt men op basis van hete 16 tinten grijs principe naar de zwaarte van het risico en verantwoordelijkheid en past hier zijn reactie op aan. Dit model is veel meer gericht op overleg en stimulering van de goodwill van het bedrijf in kwestie. We zien ook bij de bedrijven en de (jongere) medewerkers een ontwikkeling in het bewustzijn met een wil tot verbetering die deze omslag mogelijk maakt. Overigens is nog niet iedereen zover en is het klassieke model van handhaving nog steeds nodig als pressiemiddel achter de hand. De nieuwe methode heeft als bijkomend voordeel dat de medewerkers van de OMWB leren van de bedrijven die ze controleren. Die kennis kunnen ze weer meenemen naar andere bedrijven. Voordelen van de Brabantse Methode zoals deze is gedoopt zijn: een omslag van regelgericht werken naar missiegericht en doelgericht werken; van reactief naar proactief; gericht op beoordelen plus stimuleren en meer sturen op eigen verantwoordelijkheid. Deze Brabantse Methodiek is nu ook buiten Brabant ontdekt en kan mogelijk ook soelaas bieden op andere beleidsvelden zoals het sociaal domein. Het blijkt effectiever en goedkoper te zijn.

Bovenstaand beeld werd bevestigd door RWE in haar eigen presentatie. Het bedrijf heeft zich ontwikkelt tot een voorbeeld voor anderen op het gebied van milieubewust en veilig werken in slechts drie jaar tijd.

Asbest in publiek domein (7 oktober 2025)

Het werd een exclusieve sessie want ik was de enige toehoorder. De OMWB heeft een zeer divers takenpakket op VTH gebied waarvan toezicht bij asbest saneringen er 1 is. Het “asbest” team bestaat uit 14 personen en zij beoordelen zo’n 3800 sloopmeldingen per jaar. Het takenpakket bestaat uit toezicht in het veld (ook met drone), administratief toezicht en ketentoezicht. Een vierde taak is advisering en begeleiding van gemeenten

Asbest is een materiaal dat eigenlijk overal voorkomt in constructies die ouder zijn dan 1994 (zie plaatje in presentatie pagina 14). Het had als bouwmateriaal ongelofelijk handige kwaliteiten en was ook nog eens goedkoop. We kwamen er na de enorme verspreiding pas achter dat asbest ook een behoorlijk gezondheidsrisico met zich meebrengt. Deze geschiedenis zich lijkt nu met Pfas te herhalen. We zijn blijkbaar hardleers. We onderscheiden het relatief minder gevaarlijk Serpentijn asbest wat zich voornamelijk in de bekende golfplaten bevind en het Amfibool asbest wat vele toepassingen (3500) kent. Wat opmerkelijk is bij asbest is dat het in de perceptie van mensen qua gevaar heel wisselend wordt opgepakt. Een deel van de mensen haalt de schouders erover op, maar bij een ander deel slaat de paniek toe. De werkelijkheid is dat het gevaar reëel is maar ook niet overdreven moet worden mits dit risico wordt onderkend en er zorgvuldig wordt gehandeld. Uit financieel oogpunt staat dit zorgvuldig handelen soms onder druk. Hier is het toezicht van de OMWB van meerwaarde met name om het onbewust onzorgvuldig handelen met educatie om te buigen en het doelbewust onzorgvuldig handelen door malafide partijen middels handhaving tegen te gaan. Er is dan ook sprake van verscherpt toezicht. Wordt een fout vastgesteld is de route eerst opnieuw, vervolgens opnieuw met boete en bij een derde keer de fout in wordt de arbeidsinspectie ingeschakeld en krijgt het bedrijf een last onder dwangsom. Een risico in de keten is dat een beperkt aantal partijen van elkaar afhankelijk zijn. Ook hierop wordt door de OMWB toezicht gehouden. Terminologie hierbij zijn DAV / Deskundig asbest verwijderaar ; DTA / Deskundig toezichthouder, deze is persoonlijk verantwoordelijk voor het zorgvuldig handelen op het terrein waar de asbest wordt gesaneerd ; Laborant, deze stelt vast dat het om asbest gaat, zijn gecertificeerde instellingen. Onwetendheid is een ander risico, asbest is niet altijd eenvoudig herkenbaar. Bij twijfel altijd deskundigheid inroepen.

Een gemeente wil na een brand met asbestuitstoot liefst zo snel mogelijk “back to normal” terwijl een saneerder graag het maximale van een verzekeraar aan geld wil lospeuteren. In dit spanningsveld is goed onafhankelijk advies onmisbaar. Voor een gemeente is alertheid geboden als een saneerder van “ver” komt. Dit kan een teken zijn voor cowboy praktijken (hoeft niet).

Milieuvergunningen veehouderij in de praktijk (7 oktober 2025)

Bij deze workshop waren vijf deelnemers : 1 beleidsmedewerker provincie; 1 statenlid; 1 gemeenteraadslid G'Berg; beleidsmedewerkers gemeente Oisterwijk en Zundert

Vanwege de stikstof crises liggen de ontwikkelingen nagenoeg stil. Europa heeft nu wel het gebruik van renure goedgekeurd. Bewerkte dierlijke mest (renure) wordt dan gezien als kunstmest hetgeen een ruimere gebruiksnorm mogelijk maakt. Door doelgerichter bemesting heeft dit ook milieuvoordelen. Het is wel duurder. In combinatie met de bijmengverplichting voor groen gas gaat dit waarschijnlijk wel tot beweging leiden op de mestmarkt. Groen gas is naast renure ook een product van mestbewerking. Om mestbewerking te faciliteren moeten wel installaties worden geplaatst. Dit is ruimtelijk nog steeds problematisch. We zien dit probleem steeds terug. De overheid wil dat de sector wat gaat doen maar werkt dit via wet- en regelgeving tegen.

In OMWB gebied zijn 2900 veehouderijen op 3889 locaties waarvan naar schatting zo'n 1300 nog stalaanpassingen moeten doen om de stikstofuitstoot terug te dringen. Door de stikstofcrises ligt dit helemaal stil en blijft dit probleem boven de sector hangen. Rond de 100 aanvragen staan geparkeerd. De aanvraag moest van de provincie worden gedaan terwijl er geen zicht was op behandeling vanwege de stikstofcrises. De deadline is nu weer uitgesteld. Als boer zit je klem.

De stopperregeling geeft wel wat lucht maar het gaat heel traag. Terughoudendheid komt bijvoorbeeld doordat de bestaande milieuvergunning in zijn geheel moet worden ingetrokken en er dan een nieuwe moet worden aangevraagd, maar dat proces zit vast. Als je bedrijfsmatig wilt doorgaan zonder vee dan kun je dus toch niet vooruit. Een ander probleem is dat in oude bedrijfsgebouwen soms diersoorten huizen zoals vleermuizen waardoor sloop niet snel kan worden uitgevoerd ook al wil je volledig stoppen.

Bij het afgeven van een milieuvergunning wordt ook een gezondheidstoets omwonenden uitgevoerd. De GGD toetst hiervoor met de WHO normen en brengt op basis hiervan een advies uit aan de omgevingsdienst. De omgevingsdienst mag echter weer niet op basis van deze normen een vergunningaanvraag beoordelen en hanteert daarvoor weer eigen normen. Het advies van de GGD is vaak wel de basis voor een goed gesprek om toch rekening te houden met de wensen die hierin staan.

In België (Vlaanderen) loopt de wetgeving/vergunningverlening zeer in de pas met die in Nederland.